

28.06.2028

До

Министър-председателя на Република България

г-н Румен Радев

Министъра на външните работи на Република България

г-жа Велислава Петрова-Чамова

Копие до:

Комисията по политиките за българите извън страната към Народното събрание

Уважаеми г-н министър-председател,

Уважаема г-жо министър,

Уважаеми народни представители,

Уважаеми сънародници,

Кога българската държава ще се обърне с лице към българската диаспора в Украйна?

С години културно-просветните организации с регистрация в град Болград, придържайки се към философията на Кирило-Методиевското учение, като поставят на първо място човешките интереси, достойнството, свободното изразяване и възможността да използват родния си език, неоднократно се поставяли и поставят пред държавните институции на Р България, както и пред различни официални представители на България и на Европейския съюз, въпроси, свързани с правата на бесарабските българи, с оглед запазването и развитието на тяхната българска национална идентичност, гарантирането на техния икономически просперитет и устойчиви връзки с България. След събитията през 1989 г. в България и прехода към нова форма на управление и строй, има надежда за настъпване на по-добри времена за българщината в Болградски район. Относно подкрепата от България по време на административната реформа по запазване на Болградски район, българската общност в Южна Бесарабия и Болградско има необходимост тя да не е на думи, а с реална помощ в изграждането на народоопазващи институции за българите в Украйна.

Действията на културно-просветните организации са мотивирани от естествената потребност за всички бессарабски българи да съхранят своята национална ценностна система и историческата памет. За съжаление и днес подкрепата остана на хартията. Епизодични помощи, филмчета и букварчета – това ли е ДОКТРИНАТА на България? Това е илюзия, че българите в Бессарабия ще оцеляват вечно. На I Конгрес на Българите в СССР на 19 май 1991 г. съветникът на президента на България, г-н Н. Иванов, от трибуната пред 300 делегата в град Болград направи изява за предвидена голяма финансова помощ за развитие и просперитет на икономиката и културата за сънародниците, предвид историческите заслуги на бесарабските българи за България. Тази помощ и до днес така и не стана. Следваща постъпка от страна на българската държавна институция – Министерство на културата, в лицето на Елка Константинова, през октомври 1993 г. взема решение заедно с Фондация "13 века България" за строителство на Български културен център в град Болград с финансови средства на българи от чужбина. Решението си остана на хартия и парцелът за строителство в центъра на така наречената столица на бесарабските българи град Болград до днес е с голяма дупка, която зараства с 30-годишни дървета.

На вниманието може да послужи и пример (вж. зак. докум. Пр.4, Пр.5) сключеният договор между Кубейски селски съвет на Болградски район и Министерството на външните работи на Република България от 24 март 2021 г. за безвъзмездна финансова помощ на проекта "Капитално подновяване "Подобряване на условията за получаване на училищно образование в Ореховско общообразователно училище I – III степен с помощта на енергоспестяване" в родното село Пандаклия на видния български обществен и политически деец Александър Малинов. Александър Малинов е запомнен в историята като политика, който е бил най-много пъти министър-председател на България, и като човека, написал Манифеста за обявяването на Независимостта на България. Александър Малинов е една от значимите фигури за историята на съвременна България. Надяваме се, че Министерството на външните работи на Република България ще изпълни договора до 3 май 2027 г., когато се навършват 160 години от рождението на Александър Малинов.

Финансовите средства за реализация на проекта днес се намират на сметката на кметството на село Кубей, където влиза общината Ореховка (Пандаклия). Обаче ред причини, събития, случили се в украинската държава в началото на 2022 година, не позволиха навремето да започне реализирането на проекта. Смениха се условията в украинската държава, финансовата политика, та дори училището смени статута си на гимназия "Александър Павлов Малинов". Кметството в село Кубей с години редовно и навсякъде се изказва за възможностите и желанието да започне реализирането на проекта след изменения и допълнения, които трябва да се изпълнят от страна на българската държава. И въпреки писмата му, обръщения до висши български държавни институции, срещи с молби за помощ и положително решения на въпроса и в полза договора да се изпълни в пълен обем, отговор няма до днес (вж. зак. докум. Пр.4, Пр.5).

Уважаеми г-н Радев,

Уважаема г-жо Петрова-Чамова,

Молим Ви да се направят промени към Договора от 24.05.2021 г. за предоставяне на финансова помощ на гимназия "Александър Павлов Малинов" в родното село Пандаклия на видния български обществен и политически деец Александър Малинов.

"По повод Решението на Столичен общински съвет метростанция „Витиня“ да бъде преименувана на „Бесарабия“, предложения на бесарабската българска общност да бъде създадена постоянна експозиция „Алея на бесарабските българи“, посветена на личности, оставили трайна следа в българската история. За стотиците хиляди бесарабски българи в Украйна, Молдова и по света това решение е не просто промяна на име, а признание за тяхната историческа връзка с България и за огромния им принос към българската

държавност, образование, наука и култура. С подобна идея дружество "Св. св. Кирил и Методий – град Болград отдавна атакува властимащи на всички нива в региона. Подобна алея трябва да има в самия Център на град Болград в парка зад паметника "На Шипка". За голям позор в местен музей в самия град няма място дори за портрети на тези значими личности в българската история. След заплахи на бивш вицепрезидент на Република България, Ангел Марин, срещу местни български Възрожденци, властта в Болградско не смее дори да мисли и да направи нещо подобно по случая. Набеден за столица на бесарабските българи, градът не притежава нищо друго, освен от време навреме да провежда фестивали на виното или пък мероприятия с нагласа гайда, манджа и хоро." – Иван Половнюк.

Инициативите са добри, ще чуят ли държавните български институции? За съжаление държавните институции на Р България не познават проблемите на бесарабските българи, "забравят" нашето минало, че историческите ни корени са в България. Среци, конференции, потупкване по рамо и много красиви думи от страна на пристигащи в Болградско български държавни служители си остават и до днес празни и нищо не значещи, на които никой не обръща внимание и служат за подигравки и вицове. Бесарабия не е просто географско име. Бесарабия е родно място на хора, които участваха в изграждането на съвременна България, много от които са възпитаници на Болградска гимназия. Днес Болградска гимназия – лицей-интернат „Болградска гимназия „Георги Сава Раковски“. Понастоящем в Болград функционира гимназия, украинско средно училище с разширено, но не достатъчно като интензитет, преподаване на български език, литература, история и фолклор. Кога България ще оцени и признае бесарабските българи, гагаузи, които са допринесли за свободата на България, за нейното възстановяване и за нейното Възраждане, ролята на гр. Болград като на културен център на бесарабския край, какъвто е бил през 18-19 век, кога? България има ли програма за възраждане на българите в Бесарабия? България не призна гагаузския народ и в резултат – Турция помага не само в Молдова, а и в Болградски район на гагаузките села. Турция инвестира в бесарабските гагаузи, Комрат стана център на гагаузите в Молдова. България губи над 160 000 сънародници. Гагаузите в Украйна за България ГРАЖДАНИ БЕЗ БЪЛГАРСКИ ПРОИЗХОД ли са?

Надяваме се, че бесарабските гагаузи за България днес още не се загубени. Имаме нужда да знаем, да усещаме, че България стои зад гърба ни. България трябва радикално да си промени отношението към украинските българи. Разбира се, че бъдещето на българското население в Украйна зависи от всеки един от нас, украинските българи бесарабци, така също и от нашите сънародници, живеещи в пределите на свободна България. За съжаление и до днес България няма програма за възраждане на българите в Бесарабия. Законодателството на Украйна предоставя на националните малцинства най-широки права, закрепени в Конституцията на Украйна и др. закони за националните малцинства. Обаче практиката е друга. В местните и областните органи на властта от края на 80-те години от миналия век и досега си има още "деятели", които продължават да са противопоставят на интересите на националните малцинства и запазване на самобитността на населението на Бесарабия. За да чуват, да знаят проблемите, трябва "институция", в която да има представители от българските дружества в чужбина, които ще представляват интересите на българите от своята държава. Тогава ще бъде по-ясно за българските чиновници, държавни институции какви се проблемите на българите в чужбина.

Предлагаме следните мерки за подобряване на социално-икономическите условия и културната среда на българската общност в Украйна, възможно и не само в Украйна:

1. Създаване на ОБЩЕСТВЕН КОНСУЛТАТИВЕН СЪВЕТ (вж. Прил. 2)

Създаване на обществен консултативен съвет (ОКС) на бесарабските българи, за българите в чужбина като независим консултативен орган на обществени начала към Изпълнителната агенция за българите в чужбина (ИАБЧ), към постоянна междуведомствена комисия по

въпросите на образователната дейност за българите в чужбина. ОКС – реалното участие на обществените организации на българите в междудържавни отношения няма да позволи да се заблуждава обществеността за реалното положение на българите в чужбина (вж. Прил. 2).

2. Откриване на постоянен Търговско-изложбен център на Република България в Болград,

Търговско-изложбен център на Република България в Болград би могъл да се превърне в организационна и бизнес основа за сътрудничество (вж. Прил. 1).

С уважение,

Председател на дружеството

Д. Кружков

